

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

KATEDRA ANGLICKÉHO JAZYKA A LITERATURY PedF UK

Autor práce:	Bc. Lucie Maňasová
Název práce:	Existentialist Perspective in Sally Rooney's Beautiful World, Where Are You and Ottessa Moshfegh's My Year of Rest and Relaxation
Vedoucí práce:	doc. Petr Chalupský, Ph.D.
Rok odevzdání:	2024
Rozsah práce:	52 stran
Posudek:	☐ vedoucího práce ☒ oponenta
Autor posudku:	Mgr. Jakub Ženíšek, Ph.D.

	Posuzovaná oblast	Zvažovaná kritéria	Body (0-5)¹
1.	Odborný kontext	Orientace v pojednávané problematice, odborné zázemí a širší přehled o disciplíně, znalost a uplatnění odborné terminologie, reprezentativnost a aktuálnost použité odborné literatury, variabilita odborných zdrojů a schopnost jejich syntézy	4
2.	Výzkum	Stanovení a splnění cílů, formulace hypotéz, vhodnost a relevance metod a zvolených postupů, jasnost formulace a interpretace závěrů práce	4
3.	Struktura a forma	Přehlednost struktury, členění, řazení a proporčnost kapitol a oddílů, návaznost a provázanost textu, konzistentnost úpravy práce, odpovídající rozsah práce, poznámkový aparát, adekvátnost a provedení příloh, odpovídající úroveň citační praxe	4
4.	Jazyková úroveň	Celková úroveň jazykového projevu, přesnost, rozmanitost a čtivost formulací, absence gramatických, lexikálních a pravopisných nedostatků, úroveň odborného stylu	3
5.	Věcná správnost a přesvědčivost	Hloubka a kvalita provedených analýz, faktická, věcná a obsahová správnost, podloženost, aktuálnost přístupů, schopnost argumentace a kritického myšlení, schopnost náležitě formulovat a interpretovat zjištění	4
6.	Originalita	Přínos práce, samostatnost zpracování, původnost myšlenek, kreativita a zaujetí danou problematikou, možnosti dalšího rozvíjení, celková náročnost a pracnost, potenciál práce (navázání na výzkum či aplikace jeho výstupů v praxi)	4

¹ Bodové hodnocení na škále 1-5 (5 bodů maximum), 0 bodů z jedné či více posuzovaných oblastí automaticky znamená, že práce není doporučena k obhajobě.

Celkové zhodnocení práce (včetně kritických výhrad):

Lucie Maňasová ve své diplomové práci zkoumá prvky existencialismu ve dvou významných současných dílech angloamerické provenience, konkrétně románu *Beautiful World, Where Are You* od irské spisovatelky Sally Rooney a románu *My Year of Rest and Relaxation* americké prozaičky Ottessa Moshfegh.

Teoretický úvod práce se snaží postihnout základní rysy existencialistického pohledu na svět, který je teoreticky zakotven zejména v několika stěžejních dílech Kierkegaarda, Nietzscheho a Sartra. Maňasová při tomto nástinu hlavních tezí existencialistické filozofie vcelku pochopitelně spoléhá na syntézy jiných teoretiků a s primárními texty třech zmíněných autorů zde příliš nepracuje, což ale této pasáži nijak neublíží.

Podle rozsahu podkapitoly 1.1 se zdá, že existencialismus pro autorku zosobňuje Jean-Paul Sartre, jemuž je věnováno sedm stran. Viz první dotaz k obhajobě.

V práci najdeme drobné formulační protimluvy. Např. názvy první kapitoly i podkapitoly implicitně sugerují, že existencialismus má stěžejní axiomatiku, kterou lze postihnout („basic tenets“), autorka však tuto sebevědomou formulaci podrývá parafrází Kaufmannova tvrzení, že existencialismus „does not denote any group of thinkers or authors with an equivocal set of tenets“. S její anglickou formulací, že existencialismus mimo jiné charakterizuje „focus (...) on the proper way of acting and living rather than on an abstract set of theoretical truths“ by se navíc dalo polemizovat. Neznám původní znění parafrázovaného zdroje (Flynn) na straně 9, ale zrovna tenhle aspekt sokratovské filozofie v existencialismu 20. století určitě nepřevažuje, alespoň ne takhle formulovaný v angličtině - viz podržené přídatné jméno. Převažující zastřešující konotaci slova „existencialismus“ nebo „existenciální“ podle mého soudu mnohem lépe vystihuje například autorčiny parafráze Flynnovy parafráze Kierkegaarda na straně 11: „a person experiences anxiety (...) that arises from our awareness of personal freedom (and) compels people to confront their values“.

Z podobného myšlenkového pnutí se občas zrodí zkratkovité slovní obraty, kterých lze v práci objevit více, např. formulace „common people were not usually skilled enough to understand this kind of subject matter and, in the past, they had no interest in such topics.“ (19), a také způsob, jakým práce zachází s pojmy „existenciální“ nebo „literatura“ (viz druhý až čtvrtý dotaz k obhajobě). Letmo zmíním i drobné jazykové neduhy, jako např. chybné použití fráze „except for“ na straně 20 (vhodnější variantou je „in addition to“ atd.).

Navazující praktická analýza dvou vybraných literárních děl skrze existenciální prizma je poměrně důkladná a sdělná. Některá dilemata Eileen, „Blondie“, Revy a dalších postav by se dala popsat univerzálnějšími pojmy než existencialistickou terminologií, ale interpretační postřehy Maňasové tu nepůsobí nahodile a autorka se snaží důsledně odkazovat na teoretické uchopení z úvodní kapitoly.

I přes výše uvedené výhrady je tedy práce zajímavým rešeršním a interpretačním počinem a lze ji v této podobě doporučit k obhajobě.

Témata a náměty k diskusi při obhajobě

- 1) Jak přispívá několik stran životopisných údajů v podkapitole 1.1 k meritů práce?
- 2) Prosím o vysvětlení logické souvislosti u následující věty ze strany 19: „The philosophy that advised people how to live their lives to the best of their ability was interpreted by the general public and even by some philosophers as offensive and nihilistic.“ Proč může tento postoj někdo principiálně považovat za nihilistický?
- 3) Existenciální perspektivu lze najít ve spoustě současných (a retroaktivně i starších) literárních děl. Mohla by autorka vysvětlit, z čeho vychází její výčet šesti autorů ze strany 20? (Nepočítám dva traktované romány.) Čím si právě tato šestice vysloužila přídomek „existenciální“? Vychází to z autorčiny vlastní interpretace, z hodnocení kritiků nebo čtenářského konsensu? Nebo je důvodem skutečnost, že se v dílech samotných na existencialismus odkazuje?

- 4) V úvodu již zmiňované podkapitoly 1.1 na straně 12 se dozvídáme, že „Existentialism was the first modern philosophical movement intertwined with literature“. Pokud jsem správně pochopil prostřední pasáž na straně 34, autorka zde označuje Camusova Sisyfa za „one of the truly authentic literary protagonists of the last two centuries“. Máme-li Camusův strukturovaný esej vnímat jako exemplární LITERÁRNÍ dílo, pak lze jen stěží tvrdit, že před existencialismem neexistovaly průniky mezi literaturou a filozofií (namátkou transcendentalismus, ale v podstatě každý filozofický směr měl své literární exponenty, pokud použijeme *Mýtus o Sisyfovi* jako měřítko). Toto není nutně podnět k diskusi, spíš poznámka na okraj.

Práci tímto doporučuji nedoporučuji k obhajobě.²

Datum: 2. září 2024

Podpis: Jakub Ženišek

² Výsledná známka zahrnuje hodnocení posudku vedoucího práce, hodnocení posudku oponenta a hodnocení výkonu studenta v průběhu obhajoby.